

**Редакционная коллегия научно-практического
журнала «Вестник статистики»**

Главный редактор

Сакит ЯГУБОВ Доктор экономических наук, профессор

Редакционная коллегия

Зияд САМЕДЗАДЕ Действительный член Национальной Академии Наук
Азербайджана, доктор экономических наук

Салим МУСЛИМОВ Доктор экономических наук, профессор

Шахин САДЫГОВ Доктор экономических наук, профессор

Адалат МУРАДОВ Доктор экономических наук, профессор

Вахид НОВРУЗОВ Доктор экономических наук, профессор

Назим ИМАНОВ Доктор экономических наук, профессор

Сулейман ГАСЫМОВ Доктор экономических наук, профессор

Тахир БУДАГОВ Доктор философии по медицине

Азер АМИРАСЛАНОВ Доктор философии по экономике

Мехман ТАГИЕВ Доктор философии по экономике

Салех МОВЛАМОВ Доктор философии по экономике

Алхан МАНСУРОВ Ответственный секретарь

ОГЛАВЛЕНИЕ

Камран ИМАНОВ Основанная на авторском праве креативная экономика Азербайджана.....	5
Ибрагим Джафаров, Магеррам Гусейнов Вопросы финансового обеспечения устойчивого развития аграрной сферы.....	18
Юсиф Юсифов Задачи обеспечения качества и основных принципов официальной статистики в национальной статистике.....	24
Сифариз Сабзалиев Концептуальные основы Международных Стандартов Финансовой Отчетности и развитие теории учета.....	33
Ядулла Гасанлы, Гюльбала Кулиев Эконометрический анализ производства и потребления основных продовольственных товаров в стране.....	40
Нуру Сулейманов Некоторые вопросы оценки выпуска косвенно измеряемых услуг финансовых посредников в Системе Национальных Счетов.....	51
Али Алиев Статистический анализ современного состояния рынка туристических услуг в Азербайджане и перспективы его развития.....	65
Салех Мовламов, Зарифа Нагиева Задачи использования описательной статистики в статистических исследованиях	73
Эльчин Гаджи О выборочных обследованиях, используемых в статистических исследованиях.....	80
Алиса Зейналлы Методологические основы статистической оценки показателей производительности в растениеводстве и животноводстве.....	85
Рза Аллахвердиев Методология расчета некоторых показателей гендерной статистики.....	93
Конференция по презентации проекта Twinning под названием «Поддержка Государственному Комитету по Статистике Азербайджанской Республики для интеграции национальной системы статистики к европейским стандартам».....	99
Список проводимых международных мероприятий в области статистики в 2016 году.....	100

Камран Иманов

Основанная на авторском праве креативная экономика Азербайджана

Резюме

В статье рассматривается сущность понятия креативная экономика или экономика индустрии авторского права. Отличается значение и влияние креативной экономики на экономику страны и представлена международная статистика.

Приводятся результаты национального исследования по индустрии авторского права, осуществленного в соответствии с Методическими рекомендациями Всемирной Организации Интеллектуальной Собственности и их сопоставления с соответствующими международными исследованиями. Проанализированы показатели креативной экономики страны, осуществлено их сравнение с аналогичными показателями ряда развитых и развивающихся стран, сделаны выводы и даны рекомендации.

Kamran İmanov

Azərbaycanın müəlliflik hüququna əsaslanan kreativ

iqtisadiyyatı Xülasə

Məqalədə kreativ iqtisadiyyat və ya müəlliflik hüququ sənayesinin iqtisadiyyatı anlayışlarının mahiyyətinə baxılır. Kreativ iqtisadiyyatın əhəmiyyəti, ölkə iqtisadiyyatına təsiri qeyd olunur və beynəlxalq statistika göstərilir.

Ümumdünya Əqli Mülkiyyət Təşkilatının Metodiki tövsiyələrinə uyğun olaraq həyata keçirilən müəlliflik hüququ sənayesi üzrə milli tədqiqatların nəticələri və onların uyğun beynəlxalq tədqiqatlarla müqayisəsi göstərilir. Ölkənin kreativ iqtisadiyyatının göstəriciləri təhlil edilir, onların bir sıra inkişaf etmiş və inkişafda olan ölkələrin oxşar göstəriciləri ilə müqayisəsi, nəticələr və tövsiyələr verilir.

Kamran İmanov

The influence of the copyright industry over the growth of the economy of Azerbaijan

Resume

The article considers the essence of copyright based industry, importance and influence of the copyright industry on the economy of the country.

Methodical recommendations, given by World Intellectual Property Organization for calculating the value of the copyright industry are indicated. The indicators of copyright industries in the economy of Azerbaijan are analyzed. The attention is paid to the Indicators of development of the copyright industry in the US and other countries.

Açar sözlər: müəlliflik hüququ, müəlliflik hüququ sənayesi, kreativ iqtisadiyyat, metodiki tövsiyələr, iqtisadi göstəricilər.

Ключевые слова: авторское право, индустрия авторского права, креативная экономика, методические рекомендации, экономические показатели.

Key words: copyright, copyright industry, Methodical recommendations, economic indicators.

İbrahim CƏFƏROV, Məhərrəm HÜSEYNOV
Aqrar sahənin dayanıqlı inkişafının maliyyə təminatı məsələləri
Xülasə

Məqalədə aqrar sahənin dayanıqlı inkişafının mahiyyəti verilir, sahənin inkişafının dayanıqlı olması üçün qarşıda duran vəzifələr xarakterizə edilir. Eyni zamanda, aqrar sahənin dayanıqlı inkişafında maliyyə təminatı məsələləri önə çəkilərək sahənin kreditləşdirilməsi, sığortalanması, investisiyalaşdırılması, həmçinin sahəyə tətbiq olunan vergi tətlinə diqqət yetirilir.

Ибрагим Джафаров, Магеррам Гусейнов
Вопросы финансового обеспечения устойчивого развития аграрной сферы
Резюме

В статье исследуется сущность устойчивого развития аграрной сферы, определяются будущие задачи для обеспечения её устойчивости. Одновременно, выдвигая на первый план задачи финансового обеспечения аграрного сектора, обращается внимание на проблемы кредитования, страхования, инвестирования, а также применение налоговых каникул в этой сфере.

Ibrahim Jafarov, Maharram Huseynov
Financial assurance of sustainable development of agrarian sector
Summary

The article considers the essence of sustainable development of agrarian sphere, as well as defines the future tasks for provision its sustainability. At the same time, emphasizing the objectives of financial assurance of agrarian sector the attention is drawn to problems of crediting, insurance, investment as well as tax holiday in this sector.

Açar sözlər: dayanıqlı inkişaf, müvazinət, maliyyə təminatı, maliyyə sabitliyi, kredit, sığorta, büdcə, vergi, investisiya, dövlət tənzimləməsi, subsidiya.

Ключевые слова: устойчивое развитие, равновесие, финансовая обеспеченность, финансовая стабильность, кредит, страхование, бюджет, налог, инвестиции, государственное регулирование, субсидии.

Key words: sustainable development, balance, financial support, financial stability, credit, insurance, budget, tax, investment, state regulation, subsidy.

Yusif Yusifov
**Keyfiyyətin təmin olunmasının və rəsmi statistikanın əsas prinsiplərinin
milli statistikada nəzərə alınması məsələləri**

Xülasə

Məqalədə keyfiyyətin təmin olunmasının və rəsmi statistikanın əsas prinsiplərinin Azərbaycan statistikasını təmsilində təhlili, milli qanunvericilikdə prinsiplərin nəzərə alınması məsələləri, statistika sistemində keyfiyyətin idarəedilməsi sisteminin tətbiqi, keyfiyyətin təmin olunmasının baza prinsipləri, milli baza prinsipləri əsasında özünü qiymətləndirmə, həmçinin keyfiyyətin idarəedilməsi sisteminin daxili və sertifikatlaşdırma auditlərinin keçirilməsi məsələlərinə toxunulmuşdur.

Юсиф Юсифов

**Задачи обеспечения качества и основных принципов официальной статистики
в национальной статистике**

Резюме

В статье рассмотрены задачи обеспечения качества и принципов официальной статистики на примере статистики Азербайджана. Затронуты вопросы применения этих принципов в национальном законодательстве, внедрения системы управления качеством в области статистики, базовых принципов обеспечения качества, самооценки на основе национальных базовых принципов, а также вопросы проведения внутренних и сертифицированных аудитов системы управления качеством.

Yusif Yusifov

**Using of quality assurance and official statistics' fundamental principles in national statistics
Summary**

The article presented the fundamental principles of official statistics and quality assurance in the example of Azerbaijan statistics, using of quality management system in the system of statistics, basic principles of quality assurance, self-assessment based on national fundamental principles as well as issues related with implementation of internal and certified audits of quality management system.

Açar sözlər: rəsmi statistika, beynəlxalq standartlar, normalar məcəlləsi, keyfiyyətin təmin olunması, metaməlumatlar, baza prinsipləri.

Ключевые слова: официальная статистика, международные стандарты, кодекс норм, обеспечение качества, метаданные, базовые принципы.

Keywords: official statistics, international standards, code of practice, assuring of quality, metadata, base principles.

Sifariz Səbzəliyev
Maliyyə Hesabatının Beynəlxalq Standartlarının (MHBS)
Konseptual əsasları, uçot nəzəriyyəsinin inkişafı
Xülasə

MHBS-nin və amerika standartlarının konseptual əsasları həm baxılan məsələlər dairəsi, həm də seçilmiş yanaşmalar nöqtəyi-nəzərindən çox yaxındır. Belə xronoloji ardıcılıq və məzmunlu yaxınlıq ingilis-amerika məktəbinin alimləri tərəfindən işlənib hazırlanmış uçot nəzəriyyəsinin inkişafı ilə MHBS-nin konseptual əsaslarının sıx əlaqəsini təsdiq edir.

Сифариз Сабзалиев
Концептуальные основы Международных Стандартов Финансовой Отчетности и
развитие теории учета
Резюме

Концептуальные основы МСФО и американских стандартов достаточно близки как с точки зрения круга рассматриваемых вопросов, так и с точки зрения выбранных подходов. Такая хронологическая последовательность и содержательная близость подтверждают тесную взаимосвязь концептуальных основ МСФО с развитием теории учета, прежде всего разрабатываемой учеными англо-американской школы.

Sifariz Sabzaliyev
Conceptual Foundations of International Financial Reporting Standards and
the development of the theory of accounting
Summary

Conceptual basis of IFRS and US standards are close enough in terms of both range of issues under consideration, and from the point of view of the selected approaches. This chronological sequence and meaningful proximity confirms the close relationship IFRS conceptual frameworks with the development of the theory of accounting, primarily developed by scientists of the Anglo-American school.

Açar sözlər: konseptual əsaslar, normativ nəzəriyyə, empirik yanaşma, pozitiv nəzəriyyə, pragmatik nəzəriyyə, semantik nəzəriyyə, mülkiyyətçilər nəzəriyyəsi, müəssisə nəzəriyyəsi, fiziki kapital konsepsiyası, fondlar nəzəriyyəsi.

Ключевые слова: концептуальные основы, нормативная теория, эмпирический подход, позитивная теория, прагматическая теория, семантическая теория, теория собственников, теория предприятия, концепция физического капитала, теория фондов.

Keywords: conceptual framework, normative theory, empirical approach, positive theory, the pragmatic theory, semantic theory, the theory of the owners, the theory of the enterprise, a physical concept of capital theory funds.

Yadulla Həsənli, Gülbala Quliyev
Ölkədə əsas ərzaq məhsullarının istehsalı və istehlakının
ekonometrik təhlili

Xülasə

Məqalədə əsas ərzaq məhsulları olan buğda, ət və südün istehsalının dinamikası ekonometrik modelləşdirmə üsulları ilə tədqiq edilmiş, modellərin kompüter realizasiyasından alınmış nəticələr təhlil olunmuşdur. Aparılmış təhlillər əsasında əsas ərzaq məhsullarının adambaşına istehlakının dinamikaları arasında qanunauyğunluqlar müəyyən edilmişdir.

Ядулла Гасанлы, Гюльбала Кулиев
Эконометрический анализ производства и потребления основных
продовольственных товаров в стране

Резюме

В статье исследована динамика объемов производства пшеницы, мяса и молока, с помощью методов эконометрического моделирования проанализированы результаты компьютерной реализации моделей. На основе проведенных анализов выявлены закономерности между динамиками среднудушевого потребления основных продовольственных товаров.

Yadulla Hasanli, Gulbala Quliyev
Econometric analysis of production and consumption of main foodstuff in the country

Summary

The author examines the dynamics of production value of wheat, meat and milk using the method of econometric modeling and analyzes the results of computer-assisted realization of models. Patterns of growth dynamics based on implemented analysis of per capita consumption of foodstuff are identified.

Açar sözlər: ərzaq təhlükəsizliyi, ekonometrik təhlil, trend modeli, elastiklik əmsalı, ət istehsalı, süd istehsalı, taxıl istehsalı

Ключевые слова: продовольственная безопасность, эконометрический анализ, трендовая модель, коэффициент эластичности, производство мяса, производство молока, производство зерна

Keywords: food security, econometric analysis, trend model, elasticity coefficient, production of meat, production of milk, production of grain

Nuru Süleymanov
Milli Hesablar Sistemində maliyyə vasitəçilərinin şərti hesablanmış
xidmətlər buraxılışının qiymətləndirilməsinin bəzi məsələləri

Xülasə

Məqalədə maliyyə vasitəçilərinin şərti hesablanmış xidmətləri anlayışı verilir, bu xidmətlərin həcmnin qiymətləndirilməsi ilə bağlı milli hesablar sistemində təklif edilən yanaşmalar müzakirə edilir. Dövlət Statistika Komitəsində maliyyə vasitəçilərinin şərti hesablanmış xidmətləri buraxılışının MHS-2008-in tövsiyələrinə uyğun qiymətləndirilməsinə dair aparılan işlər, tətbiq edilən üsullar və qarşıya çıxan problemlər barədə məlumat verilir, yeni hesablamaların milli hesablar statistikasına göstəricilərinə təsiri konkret misallar əsasında təsvir edilir.

Нуру Сулейманов

Некоторые вопросы оценки выпуска косвенно измеряемых услуг финансовых посредников в Системе Национальных Счетов

Резюме

В статье представлена концепция косвенно измеряемых услуг финансовых посредников, обсуждены предлагаемые подходы в связи с оценкой объема этих услуг в системе национальных счетов. Дана информация о применяемых методах, возникших проблемах и проводимых работах в Государственном Комитете по Статистике в части оценки выпуска косвенно измеряемых услуг финансовых посредников, соответственно рекомендациям СНС-2008. На конкретных примерах описано влияние новых вычислений на показатели статистики национальных счетов.

Nuru Suleymanov

Some issues of estimation of outputs of financial intermediation services indirectly measured in the SNA

Summary

The article presents the concepts of financial intermediation services indirectly measured and discusses the approaches proposed for estimation of volume of these services in the system of national accounts. Information on applied methods, encountered problems and implemented works at the State Statistical Committee of the Republic of Azerbaijan on estimation of outputs of financial intermediation services indirectly measured in accordance with Recommendations of SNA-2008 is included. Case studies describe impact of new calculations on indicators of statistics of national accounts.

Açar sözlər: maliyyə vasitəçilərinin şərti hesablanmış xidmətləri, maliyyə vasitəçilərinin şərti hesablanmış xidmətlər buraxılışının qiymətləndirilməsi.

Ключевые слова: косвенно измеряемые услуги финансовых посредников, оценка выпуска косвенно измеряемых услуг финансовых посредников.

Key words: indirectly measured financial intermediation services, assessment of the issue in directly measured financial intermediation services.

Əli Əliyev
Azərbaycanda turizm xidmətləri bazarının müasir vəziyyətinin
statistik təhlili və inkişaf perspektivləri

Xülasə

Müasir dövrdə turizm iqtisadiyyatın gəlirli və dinamik inkişaf edən sektorlarından biri kimi xarakterizə edilir. Məqalədə ölkənin turizm sektorunun cari vəziyyətinin statistik təhlil aparılır və formalaşmış meyllər aşkar edilir, həmçinin onun mövcud problemlərinə toxunulur və perspektiv inkişaf istiqamətləri müəyyənləşdirilir.

Али Алиев

Статистический анализ современного состояния рынка туристических
услуг в Азербайджане и перспективы его развития

Резюме

В современных условиях туризм характеризуется как один из доходных и динамично развивающихся секторов экономики. В статье статистически анализируется текущее состояние сектора туризма страны и выявляются сформированные тенденции, также рассматриваются существующие проблемы и определяются направления перспективного развития.

Ali Aliyev

Statistical analysis of current situation of tourism services market in Azerbaijan and
development perspectives

Summary

Today tourism is characterized as one of the profitable and dynamically developing sectors of the economy. The article statistically analyzes the current situation of tourism sector of the country and brings to the front the formed trends and existing problems as well as identifies perspectives for development.

Açar sözlər: turizm xidməti, turizm iqtisadiyyatı, turizm gəlirləri, turizm sahəsinin problemləri və inkişaf perspektivləri

Ключевые слова: услуги туризма, экономика туризма, доходы от туризма, проблемы и перспективы развития отрасли туризма

Keywords: tourism services, tourism economy, tourism revenues, problems and prospects of development of tourism industries

Saleh Mövlamov, Zərifə Nağıyeva
Statistik tədqiqatlarda təsviri statistikadan istifadə məsələləri
Xülasə

Müasir dövrdə statistik tədqiqatlara böyük tələbat yaranmışdır. Statistik tədqiqatların təşkili, statistik təhlillərin aparılmasında təsviri statistikanın əhəmiyyəti böyükdür. Məqalədə təsviri statistikanın rolundan bəhs edilmiş və aparılmış tədqiqatlar haqqında müəyyən nəticələrin əldə edilməsində əhəmiyyəti vurğulanmışdır. Məqalədə təsviri statistikanın praktiki tətbiqi məsələləri öz əksini tapmışdır.

Салех Мовламов, Зарифа Нагиева
Задачи использования описательной статистики в статистических исследованиях
Резюме

В современных условиях возникла большая потребность в статистических обследованиях. Описательная статистика имеет важное значение в организации статистических обследований, проведении статистических анализов. В статье рассматривается роль описательной статистики и подчёркивается ее значение для получения конкретных результатов о проведенных научных исследованиях. В статье отражаются вопросы практического применения описательной статистики.

Saleh Movlamov, Zarifa Nagiyeva
Problems of using of descriptive statistics in statistical researches
Summary

In the current context, there are important needs in statistical researches. Descriptive statistics has a special significance in organization of statistical surveys and carrying out of statistical analysis. The article considers the role of descriptive statistics and its significance for achieving concrete results related to scientific studies. The article reflects practical application of descriptive statistics.

Açar sözlər: seçmə statistik müşahidə, təsviri statistika.

Ключевые слова: выборочные статистические обследования, описательная статистика

Keywords: sample statistical surveys, descriptive statistics.

Elçin Hacı
Statistik tədqiqatlarda istifadə olunan seçmə müayinələr
Xülasə

Məqalədə statistik tədqiqatlar haqqında ümumi məlumat verilmiş, seçmə müayinələrin zəruriliyi məsələləri araşdırılmış və seçmə müayinənin başdan-başa müayinə ilə müqayisədə üstünlükləri qeyd edilmişdir. Burada həmçinin statistik müayinələrin aparılmasının metodları və mərhələləri ardıcıl şəkildə verilmişdir.

Эльчин Гаджи
О выборочных обследованиях, используемых в статистических исследованиях
Резюме

В статье дана общая информация о статистических исследованиях, подчеркнута необходимость, исследованы задачи выборочных обследований и отмечены преимущества выборочного обследования в сравнении со сплошным обследованием. Также последовательно представлены методы и этапы проведения статистических обследований.

Elchin Hacı
Sample survey used in statistical researches
Summary

The article includes general information on statistical researches and investigates the importance of sample surveys and highlights the preference of the complete survey compared to sample survey. The methods and stages of conducting of statistical surveys are also presented.

Açar sözlər: statistik müayinə, seçmə müayinə, seçmə üsulları.

Ключевые слова: статистическое обследование, выборочное обследование, методы отбора.

Key words: statistical survey, sampling, sampling methods.

Əlisa Zeynallı
Bitkiçilik və heyvandarlıqda məhsuldarlıq göstəricilərinin statistik
qiymətləndirilməsinin metodoloji əsasları

Xülasə

Məhsuldarlıq bazar iqtisadiyyatı şəraitində səmərəlilik məsələlərinin həlli üçün müstəsna əhəmiyyət kəsb edir. O iqtisadi münasibətlərin intensiv inkişafı, ehtiyatlardan qənaətlə istifadə edilməsi, israfçılığa yol verməməyi səciyyələndirmək üçün istifadə edilən əsas anlayış və iqtisadi meyardır. Məqalədə kənd təsərrüfatında məhsuldarlığın sahələr üzrə fərdi xüsusiyyətləri, hesablanma metodologiyası və onlardan istifadə edilmə məqsədləri şərh edilir.

Алиса Зейналлы
Методологические основы статистической оценки показателей
производительности в растениеводстве и животноводстве

Резюме

В условиях рыночной экономики показатели по производительности играют очень важную роль для решения вопросов обеспечения эффективности деятельности субъектов. Они являются основными категориями и экономическими критериями при оценке интенсивности развития экономических отношений, бережливости и расточительства в использовании ресурсов. В статье обращено внимание на особенности производительности в отраслях сельского хозяйства, методологию расчета этих показателей и поясняются цели использования.

Alisa Zeynally
Methodological framework of statistical estimation of crop and livestock
productivity figures

Summary

Within a market economy the productivity figures play an important role for solution of efficiency problems. Productivity figures are main concept and economic criterion with regard to assessment of intensive development of economic relations, prudent use of resources and avoidance of waste. The article considered the specificities of productivity in the fields of agriculture, calculation methodology of these indicators and aims of its use.

Açar sözlər: məhsuldarlıq, bioloji məhsuldarlıq, gözlənilən məhsuldarlıq, iqtisadi məhsuldarlıq, faktiki məhsuldarlıq, təbii məhsuldarlıq, süni məhsuldarlıq.

Ключевые слова: производительность, биологическая производительность, ожидаемая производительность, экономическая производительность, фактическая производительность, естественная производительность, искусственная производительность.

Keywords: productivity, the biological productivity, expected productivity, economic productivity, the actual productivity, natural productivity, artificial productivity.

Rza Allahverdiyev
Gender statistikasi üzrə bəzi göstəricilərin hesablanması
metodologiyası Xülasə

Məqalədə gender inkişafı indeksinin, qadınların səlahiyyətlərinin artırılması və gender bərabərsizliyi indekslərinin hesablanması metodologiyasından bəhs edilir və bu metodologiyanı əyani göstərmək üçün şərti göstəricilərdən istifadə olunmuşdur.

Рза Аллахвердиев
Методология расчета некоторых показателей гендерной
статистики Резюме

В данной статье рассматривается методология расчета индексов гендерного развития, затрагиваются вопросы повышения полномочий женщин и гендерного неравенства. Для наглядной демонстрации этой методологии были использованы условные показатели.

Rza Allakhverdiyev
Calculation methodology of some indicators of gender
statistics Summary

The article considers the calculation methodology of Gender Development Index, Gender Empowerment Measure and Gender Inequality Index. Provisional data are used for visual demonstration of this methodology.

Açar sözlər: gender, gender bərabərliyi, gender inkişafı indeksi, gender amili, qadınların səlahiyyətlərinin artırılması indeksi, gender bərabərsizliyi indeksi.

Ключевые слова: гендер, гендерное равенство, индекс гендерного развития, гендерный фактор, индекс повышения полномочий женщин, индекс гендерного неравенства.

Keywords: gender, gender equality, gender development index, gender factors, gender empow